

คู่มือบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ตามแนวทางหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ มท ๐๘๐๕.๒/ว ๓๔๑๒
เรื่องซักซ้อมแนวทางในการจัดทำ รายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง
สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖

เทศบาลตำบลบึงวิชัย
อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักปลัด เทศบาลตำบลบึงวิชัย

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงาน ของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนด ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เทศบาลตำบลบึงวิชัย จึงให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยมีการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหาร จัดการความเสี่ยง ให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ และหนังสือกระทรวงการคลังที่ ๐๔๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลและ การบริหารจัดการที่ดี เป็นกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถบริหารงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงเพิ่มศักยภาพและ ชัดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลบึงวิชัย บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล มีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นรูปธรรม ลดปัจจัยเสี่ยงที่ จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร เทศบาลบึงวิชัยจึงได้จัดทำคู่มือบริหารจัดการความเสี่ยง (ฉบับปรับปรุง) ตามแนวทาง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๕.๒/ว ๓๔๑๒ เรื่องซักซ้อมแนวทางในการจัดทำรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ขึ้น โดยมีเจตนาเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และเสริมสร้างความเข้าใจ ส่งเสริม สร้างความตระหนักรู้ และปลูกฝังเป็นวัฒนธรรมด้านการบริหารจัดการ ความเสี่ยงระดับองค์กรให้แก่ผู้บริหาร และบุคลากรของเทศบาล รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามการดำเนินการตามมาตรฐานลดความเสี่ยง เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

เทศบาลตำบลบึงวิชัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือบริหารจัดการความเสี่ยงจะมีประโยชน์และเป็นเครื่องมือ ในการขับเคลื่อนให้นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลเมืองสะเดาเกิดเป็นรูปธรรม บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เทศบาลตำบลบึงวิชัย

สารบัญ

	หน้า
๑. หลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัย	๑
๒. หลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการ	๒
๓. ประเภทความเสี่ยง	๓
๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)	๕
๕. การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง	๘
๖. การติดตามประเมินผล	๙
ภาคผนวก	๑๑
ภาคผนวก ๑ แบบฟอร์มที่ใช้ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๒
ภาคผนวก ๒ ผังการดำเนินงานการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๙

คู่มือบริหารจัดการความเสี่ยง (ฉบับปรับปรุง)

ตามแนวทางหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๕.๒/ว ๓๔๑๒

เรื่องซักซ้อมแนวทางในการจัดทำรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง

สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนด ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เทศบาลตำบลบึงวิชัย จึงให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยมีการกำหนดนโยบาย แนวทาง และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ และหนังสือกระทรวงการคลังที่ ๐๔๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ตลอดจนกรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กร และถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยง (ฉบับปรับปรุง) ตามแนวทางหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๕.๒/ว ๓๔๑๒ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ เรื่องซักซ้อมแนวทางในการจัดทำรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในทุกระดับขององค์กร

๑. หลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัย

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลบึงวิชัย ได้กำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ข้อ ๑ แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาล ในการบรรจุเป้าหมาย กฎหมายจัดตั้งส่วนราชการ (ภารกิจ) และเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานประจำปีของส่วนราชการมีผู้บริหารระดับสูง และผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัด ร่วมเป็นคณะทำงานโดยผู้บริหารระดับสูงต้องมีบทบาท สำคัญในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๒ ประธานคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัยแจ้งให้ทุกสำนัก/กอง แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กองขึ้นประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนัก/กอง หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อทำหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง และเทศบาลตำบลบึงวิชัยกำหนด

ข้อ ๓ วิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยง มีการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยง ที่ส่งผลกระทบหรืออาจสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามกฎหมายจัดตั้งส่วนราชการ และเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานประจำปีของส่วนราชการ รวมทั้งมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงทุจริต พร้อมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง

ข้อ ๔ จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงโดยรับความเห็นชอบและอนุมัติจากผู้บริหาร ระดับสูงของเทศบาล สื่อสาร/ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งกำหนดแนวทางใน การติดตาม และประเมินผล และแจ้งเวียนให้กับทุกหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติ ทั้งนี้ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงกำหนดมาตรการ/กิจกรรมที่จะแก้ไข ลด หรือป้องกันความเสี่ยงให้ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน และด้านระเบียบกฎหมาย

ข้อ ๕ ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรและให้มีการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างครบถ้วนทุกกิจกรรมรวมทั้งพิจารณาหาแนวทางแก้ไขที่อาจเกิดขึ้น ในระหว่างดำเนินการ และนำเสนอผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

ข้อ ๖ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยระบุผลการ ประเมินความเสี่ยงและจากที่ได้ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงโดยจำแนกระหว่างปัจจัยเสี่ยงที่สามารถควบคุม/บริหารจัดการ และปัจจัยเสี่ยงที่ยังไม่สามารถควบคุม/บริหารจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ จะต้องมีการกำหนดข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและทบทวนแผนเพื่อใช้ในการดำเนินงานในปีต่อไปและนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๒. หลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการ

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงไว้ดังต่อไปนี้

๑.เป็นโครงการที่บรรลุเป้าหมายภายใต้กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

๒.เป็นโครงการที่ได้รับงบประมาณสูงจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือได้รับงบประมาณ

ภายนอก

๓.เป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเกิดเป็นผลผลิตหรือบริการที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๔.เป็นโครงการที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น

ทั้งนี้ให้สำนัก/กองใช้หลักเกณฑ์คะแนนการพิจารณา ดังนี้

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการ

หลักเกณฑ์	เกณฑ์คะแนนการพิจารณา		
	๑	๒	๓
เป้าหมาย (ก) ผลผลิตของโครงการ	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
งบประมาณ(ข) จำนวนเงิน	ได้รับงบประมาณ ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๔๙๙,๙๙๙ บาท	ได้รับงบประมาณ ไม่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๙๙๙,๙๙๙ บาท	ได้รับงบประมาณ เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับบริการ (ค)	เป็นผู้รับบริการภายใน สำนัก/กอง	เป็นผู้รับบริการภายในเทศบาล (ระหว่างสำนัก/กอง)	เป็นผู้รับบริการภายนอก เทศบาล(ประชาชนทั่วไป)

วิธีดำเนินการคัดเลือกโครงการ

๑.ให้คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กองพิจารณาคัดเลือกโครงการที่ระบุในแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และแผนการดำเนินงาน และมีผลดำเนินการบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด นำผลการพิจารณาโครงการมากรอกในแบบ บส.๑ : กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา (รายละเอียดในภาคผนวก) โดยทุกสำนัก/กอง คัดเลือกโครงการไม่เกิน ๑ โครงการต่อยุทธศาสตร์การพัฒนา และโครงการรวมภายในสำนัก/กอง ไม่เกิน ๓ โครงการต่อสำนัก/กอง

๒. ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณาแล้วเห็นว่าเกณฑ์ คะแนน การพิจารณาตามระบุในตารางที่ ๑ ที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัย กำหนดยังไม่สามารถนำไปเป็นเกณฑ์คะแนนพิจารณาได้เนื่องจากเห็นว่าหลักเกณฑ์ของโครงการที่รับผิดชอบ มีลักษณะเฉพาะให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์คะแนนขึ้นใหม่โดยยึดหลักการกำหนดเกณฑ์คะแนนใน ๓ ระดับ ให้สามารถเปรียบเทียบคะแนน เพื่อคัดเลือกโครงการได้

๓. ประเภทความเสี่ยง

กำหนดประเภทความเสี่ยงเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสม หรือความเสี่ยงเกิดจากการนำกลยุทธ์ไปใช้ไม่ถูกต้อง โดยเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอก ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับ ประเด็น ยุทธศาสตร์/วิสัยทัศน์ หรือเกิดจากการกำหนดกลยุทธ์ที่ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน หรือการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ทำให้โครงการขาดการยอมรับและไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา หรือการตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง หรือเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาดหรือนำการตัดสินใจนั้นมาใช้โดยไม่ถูกต้อง

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพโดยเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/กระบวนการ/เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จเช่นการปฏิบัติงานไม่มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือไม่มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในงาน เป็นต้น

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) คือ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงิน เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลัง การบริหารการเงินไม่ถูกต้องเหมาะสมทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์ ความเสี่ยงจากการขาดการจัดหาข้อมูลการวิเคราะห์ วางแผน ควบคุม และรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การประมาณการรายจ่ายไม่เพียงพอการจัดสรรงบประมาณผิดพลาด การใช้จ่ายงบประมาณผิดประเภท ต้องมีการโอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขรวมถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตทางการเงิน เป็นต้น

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ (Compliance Risk : C) คือ ความเสี่ยงที่หน่วยงานไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศมติคณะรัฐมนตรีรวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานโดยเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากความไม่ชัดเจน ไม่ทันสมัย หรือไม่ครอบคลุมของกฎหมาย รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน เป็นต้น

การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงาน ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆ ทำให้เกิดความผิดพลาดความเสียหาย และเสียโอกาสปัจจัยเสี่ยงนั้น ควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริง เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหา มาตรการลดความเสี่ยงได้ในภายหลัง ทั้งนี้ การระบุความเสี่ยงสามารถดำเนินการได้หลายวิธี อาทิจากการ วิเคราะห์กระบวนการทำงานการวิเคราะห์ทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาการประชุมเชิงปฏิบัติการการ ระดมสมอง การเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ การสัมภาษณ์แบบสอบถาม เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยง

๑.ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง นำโครงการจากผลการพิจารณาคัดเลือกโครงการ ตามแบบ บส.๑ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนามาวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยพิจารณาตามตัวอย่างแบบวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง(รายละเอียดใน ภาคผนวก) ที่ระบุปัจจัยเสี่ยง ทั้งปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน และนำผลการพิจารณาที่ได้มารอกใน แบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบและการตอบสนองความเสี่ยงช่องที่ (๗) และ (๘)

๒.ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณาแล้วเห็นว่าตัวอย่างแบบวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยงระบุปัจจัยเสี่ยงไม่สอดคล้องกับความเสี่ยงของโครงการให้ คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณากำหนดปัจจัยเสี่ยงขึ้นใหม่โดยยึดหลักการ กำหนดประเภทความเสี่ยง ๔ ด้าน ให้สามารถระบุประเภทความเสี่ยงที่ตรงกันได้

การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงมีค่าเชิงปริมาณโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ}$$

ซึ่งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัยได้กำหนดเกณฑ์ระดับความเสี่ยงไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

เกณฑ์กำหนดระดับความเสี่ยง

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ – ๒๕
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ – ๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๕ – ๙
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ – ๓

วิธีดำเนินการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง

๑. ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พิจารณาระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัยกำหนดในตารางที่ ๒ และนำประเภทความเสี่ยงของโครงการที่ได้ตามแบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยงมาพิจารณาระดับผลกระทบที่จะเกิดความเสี่ยง ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงกำหนดในตารางที่ ๓-๖ นำระดับโอกาสและระดับผลกระทบที่ได้มารอกในแบบ ๒ ตารางระดับ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและระดับผลกระทบของความเสี่ยงจากนั้นนำระดับโอกาสที่จะเกิดมาคูณกับระดับผลกระทบจะได้เป็นคะแนนระดับความเสี่ยง

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ}$$

กรอกคะแนนในแบบ ๒ ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและระดับผลกระทบของความเสี่ยงและนำคะแนนที่ได้มาพิจารณาระดับความเสี่ยง ตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลบึงวิชัย ก็จะได้ระดับความเสี่ยงของโครงการ และนำผลการพิจารณาที่ได้มา กรอกในแบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาสผลกระทบและการตอบสนองความเสี่ยงช่องที่ (๙) (๑๐) และ (๑๑)

๔.การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยงเพื่อให้สามารถกำหนดระดับความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยเป็นกระบวนการที่จะดำเนินการหลังจากค้นหาความเสี่ยงขององค์กรแล้ว โดยนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงหรือสาเหตุของความเสี่ยงมาดำเนินการวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และประเมินระดับความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนพิจารณาการควบคุมที่มีอยู่ และยังมีประโยชน์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่อย่างมากมายภายใต้ทรัพยากรขององค์กรที่จำกัด ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรขององค์กร ทำให้ไม่สมารถที่จะจัดการกับทุกความเสี่ยงได้ การประเมินความเสี่ยงจะช่วยให้องค์กรตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม และประเมินได้ว่าควรจะจัดการกับความเสี่ยงนั้นๆ อย่างไร ความเสี่ยงใดควรต้องรีบดำเนินการบริหารจัดการก่อนหลัง หรือความเสี่ยงใดที่สามารถที่จะยอมรับให้เกิดขึ้นได้

การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยแต่ละองค์กรจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นให้เหมาะสมกับประเภทและสภาพแวดล้อมขององค์กรโดยอาจจะกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นระดับคะแนน ๕ คะแนน หรือ ๓ คะแนน ซึ่งสามารถกำหนดเกณฑ์ได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลสภาพแวดล้อมและดุลยพินิจการตัดสินใจของฝ่ายบริหารขององค์กร โดยเกณฑ์ในเชิงปริมาณจะเหมาะกับองค์กรที่มีข้อมูลสถิติ ตัวเลขหรือจำนวนเงินมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างพอเพียง สำหรับองค์กรที่ไม่มีข้อมูลสถิติ ตัวเลข หรือจำนวนเงินหรือไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ก็ให้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ

๔.๑ การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดในอนาคต โดยอาจกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นระดับคะแนน ๕ คะแนน ประกอบด้วย ๕ ๔ ๓ ๒ และ ๑ คะแนน แสดงถึงโอกาสที่จะเกิดหรือความถี่ในการเกิด สูงมาก สูงปานกลาง น้อย และน้อยมาก ตามลำดับ และกำหนดคำอธิบายในแต่ละระดับโอกาสที่จะเกิด จากนั้นทำการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิด จากนั้นทำการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดหรือความถี่ในการเกิดว่าแต่ละความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงมีโอกาสเกิดขึ้นในระดับใด ดังตัวอย่างดังนี้

การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิด แบบเชิงปริมาณ

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่า ๘๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือความถี่ของการเกิดขึ้นทุก ๖ เดือน
๔	สูง	โอกาสเกิด ๗๐-๘๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุกปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิด ๔๐-๖๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุกปี ๒ ปี
๒	น้อย	โอกาสเกิด ๒๐-๓๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุกปี ๓ ปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิด ๒๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุกปี ๕ ปี

๔.๒ การวิเคราะห์ผลกระทบ (Impact) เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ซึ่งการกำหนดระดับของผลกระทบนั้นจะต้องพิจารณาถึงความรุนแรงของความเสียหาย หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น โดยแบ่งผลกระทบออกเป็นผลกระทบที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หรือด้านการเงิน/ทรัพย์สิน การดำเนินงาน ชื่อเสียง/ภาพลักษณ์บุคลากร ฯลฯ โดยอาจกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นระดับคะแนน ๕ คะแนน ประกอบด้วย ๕ ๔ ๓ ๒ และ ๑ คะแนน แสดงถึงระดับความรุนแรงระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก ตามลำดับ และกำหนดคำอธิบายในแต่ละระดับความรุนแรงของผลกระทบ จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลกระทบหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้นว่ามีผลกระทบอยู่ในระดับใด ตัวอย่างเช่น

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านการเงิน/ทรัพย์สิน

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	มีผลกระทบด้านจำนวนเงินมากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร ระดับสูงมาก มีผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับอันตรายถึงชีวิต
๔	สูง	มีผลกระทบด้านจำนวนเงิน ๕๐,๐๐๑ ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร ระดับสูง มีผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับบาดเจ็บสาหัส
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบด้านจำนวนเงิน ๑๐,๐๐๑ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร ระดับปานกลาง มีผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับบาดเจ็บต้องรักษา
๒	น้อย	มีผลกระทบด้านจำนวนเงิน ๕,๐๐๑ ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร ระดับน้อย มีผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับบาดเจ็บเล็กน้อย
๑	น้อยมาก	มีผลกระทบด้านจำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร ระดับน้อยมาก มีผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับเดือนร้อน

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านการดำเนินงาน

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก เกินกว่า ๑ วัน
๔	สูง	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก มากกว่า ๖ ชั่วโมง แต่ไม่เกิน ๑ วัน
๓	ปานกลาง	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก มากกว่า ๓ ชั่วโมง แต่ไม่เกิน ๖ ชั่วโมง
๒	น้อย	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก ๑-๓ ชั่วโมง
๑	น้อยมาก	ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก ไม่เกิน ๑ ชั่วโมง

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านบุคลากร

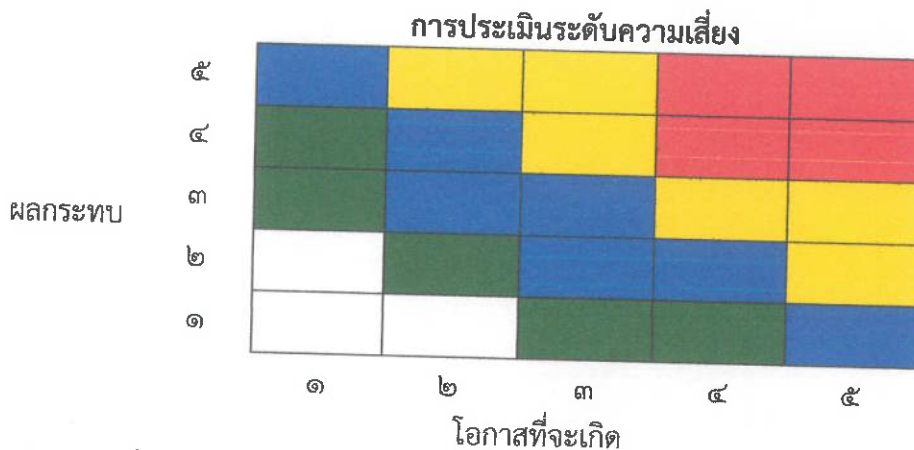
คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	มีบาดเจ็บถึงชีวิต/สูญเสียอวัยวะสำคัญ/ทุพพลภาพ
๔	สูง	มีบาดเจ็บสาหัส/สูญเสียอวัยวะ ถึงหยุดงาน มากกว่า ๒๐ วัน

๓	ปานกลาง	มีบาดเจ็บ ถึงหยุดงาน มากกว่า ๗ วัน แต่ไม่เกิน ๒๐ วัน
๒	น้อย	มีบาดเจ็บ หยุดงานไม่เกิน ๗ วัน
๑	น้อยมาก	มีบาดเจ็บเล็กน้อย ไม่หยุดงาน

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านชื่อเสียง/ภาพลักษณ์

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	มีการเผยแพร่ข่าวในวงกว้างในหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
๔	สูง	มีการเผยแพร่ข่าวทั้งในวิทยุและหนังสือพิมพ์
๓	ปานกลาง	มีการเผยแพร่ข่าวเฉพาะในหนังสือพิมพ์
๒	น้อย	มีการเผยแพร่ข่าวในวงจำกัด
๑	น้อยมาก	ไม่มีการเผยแพร่ข่าว

๔.๓ การประเมินระดับความเสี่ยง (Degree of risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์โอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดและผลกระทบหรือความรุนแรงหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้น หลังจากองค์กรวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดและผลกระทบของความเสี่ยงแล้วองค์กรต้องนำผลการวิเคราะห์มาประเมินระดับความเสี่ยงว่าแต่ละความเสี่ยงมีระดับความเสี่ยงอยู่ระดับใดในตารางการประเมินระดับความเสี่ยง ซึ่งระดับความเสี่ยงอาจแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก แทนระดับความเสี่ยงข้างต้นด้วยเกณฑ์สีประกอบด้วย สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน ส้มเขียว และสีขาว ตามลำดับ โดยนำผลจากการวิเคราะห์โอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดขึ้นและผลจากการวิเคราะห์ผลกระทบมาประเมินระดับความเสี่ยงดังตัวอย่างดังนี้

เป็นตารางที่ใช้ในการประเมินและจัดระดับความเสี่ยงของแต่ละความเสี่ยงเพื่อประเมินว่าความเสี่ยงใดอยู่ในระดับที่ควรคำนึงและต้องรับดำเนินการจัดการกับความเสี่ยงเป็นอันดับแรกก่อน โดยตารางการประเมินระดับความเสี่ยงข้างต้นแบ่งระดับความเสี่ยงออกเป็น ๕ ระดับ จำแนกระดับความเสี่ยงโดยใช้สีเป็นตัวกำหนดดังนี้

สีแดง	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง	สูงมาก
สีเหลือง	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง	สูง
สีน้ำเงิน	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง	ปานกลาง
สีเขียวน้ำเงิน	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง	น้อย
สีขาว	หมายถึง	ระดับความเสี่ยง	น้อยมาก

วิธีการประเมินระดับความเสี่ยงโดยใช้ตารางการประเมินระดับความเสี่ยงข้างต้น ให้นำคะแนนของโอกาสที่จะเกิดและคะแนนของผลกระทบที่วิเคราะห์ให้ของแต่ละความเสี่ยงมากำหนดลงในตารางการประเมินระดับความเสี่ยงโดยถ้าคะแนนของโอกาสและผลกระทบมาบรรจบกันที่สีใดก็แสดงว่าความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับความเสี่ยงตามความหมายของระดับความเสี่ยงที่ให้ไว้ข้างต้น

๕.การจัดการความเสี่ยง (Risk Response)

เมื่อองค์กรได้ค้นหา วิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อจัดการความเสี่ยงขององค์กรให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ (Risk Tolerance หรือ Risk Appetite) หรือระดับที่เหมาะสม (Optimal) ซึ่งเป็นระดับที่องค์กรสามารถจะดำเนินการต่อไปได้และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การกำหนดวิธีจัดการความเสี่ยงต้องคำนึงถึงต้นทุนที่จะเกิดขึ้น เปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากวิธีนั้นๆ (cost-benefit analysis) รวมทั้งต้องพิจารณาเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับโครงสร้างหรือเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กรด้วย

หลักการจัดการความเสี่ยง มี ๔ แนวทาง คือ

๑. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง คือ การจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก และไม่อาจยอมรับได้ จึงตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น

๒. การลด หรือควบคุมความเสี่ยง (มีแผนควบคุมความเสี่ยง) คือ ความเสี่ยงที่มีค่าโอกาสและผลกระทบอยู่ในระดับสูง ซึ่งจะต้องกำหนดแผนในการควบคุมความเสี่ยง เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้ลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓. การถ่ายโอนความเสี่ยงหรือกระจายความเสี่ยง คือ ความเสี่ยงที่มีค่าโอกาสและผลกระทบอยู่ในระดับสูงมาก จนหน่วยงานไม่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ จึงยกภาระในการเผชิญเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงและการจัดการกับความเสี่ยงให้ผู้อื่นมิได้เป็นการลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น แต่เป็นการรับประกันว่าเมื่อเกิดความเสียหายแล้วองค์กรจะได้รับการชดเชยจากผู้อื่น เช่น การทำประกัน เป็นการจ่ายเงินเพื่อป้องกันตนเองและสินทรัพย์จากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด

๔. การยอมรับความเสี่ยง (มีมาตรการติดตาม) คือ ความเสี่ยงที่มีค่าโอกาสและผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง เป็นความเสี่ยงที่มีต้นทุนในการจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ จึงต้องยอมรับความเสี่ยงและหามาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น

การพิจารณาว่าจะเลือกตอบสนองความเสี่ยงด้วยวิธีใด สิ่งที่ควรคำนึงมากที่สุดคือต้นทุนที่จะใช้ในการดำเนินการและผลประโยชน์ที่จะได้รับ เมื่อเลือกวิธีการตอบสนองความเสี่ยงได้แล้ว ควรจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงโดยละเอียด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ขององค์กรระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

วิธีดำเนินการวิเคราะห์กลยุทธ์หรือวิธีการตอบสนองความเสี่ยง

๑. ให้คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กองนำระดับความเสี่ยงที่ได้มา พิจารณากลยุทธ์หรือวิธีการตอบสนองความเสี่ยงตามเกณฑ์ที่คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัย กำหนด เช่น ระดับความเสี่ยงต่ำกลยุทธ์หรือวิธีการตอบสนองความเสี่ยง คือ หลีกเลี่ยงหรือจัดการความเสี่ยงระดับความเสี่ยงสูง กลยุทธ์หรือวิธีการตอบสนองความเสี่ยง คือ การควบคุมความเสี่ยง เป็นต้น จากนั้นนำกลยุทธ์หรือวิธีการตอบสนองความเสี่ยงที่ได้มากรอก ในแบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยงช่องที่ (๑๒)

วิธีดำเนินการกำหนดมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยง/วิธีการจัดการความเสี่ยง

๑.ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง นำข้อมูลที่ได้ตามแบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยงมากำหนดมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยง/วิธีการจัดการความเสี่ยงที่สามารถปฏิบัติได้จริงของแต่ละโครงการ พร้อมทั้งประมาณการงบประมาณที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานตามมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยง/วิธีการจัดการความเสี่ยง และนำวิธีการจัดการความเสี่ยงที่ได้ มากรอกในแบบ บส. ๓ รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงช่องที่ (๘)

๒.ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง นำข้อมูลที่ได้ตามแบบ บส. ๑ และ แบบ บส.๒ มาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามมาตรการ และวิธีการติดตามและการรายงานการดำเนินการตามมาตรการโดยจัดทำตาม แบบ บส. ๓ รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงให้ครบถ้วนแล้วส่งผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของ ทุกสำนัก/กอง ให้สำนักปลัดเทศบาลตำบลบึงวิชัย ภายในเวลาที่กำหนด ตามแบบฟอร์มดังต่อไปนี้

- แบบ บส. ๑ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา
- แบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง
- แบบ บส. ๓ รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

๖. การติดตามประเมินผล (Monitoring)

การติดตามประเมินผล (Monitoring) หมายถึง กระบวนการติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่กำหนดไว้มีความเพียงพอเหมาะสม มีการนำไปปฏิบัติจริง และการตอบสนองความเสี่ยงหรือการจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ โดยการติดตามประเมินผลแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๖.๑ การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการตอบสนองความเสี่ยงหรือการจัดการมีความเพียงพอ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพสามารถลดความเสี่ยงลงสู่ระดับที่ยอมรับได้ ตลอดจนได้รับการออกแบบให้เป็นส่วนเดียวกับการดำเนินงานด้านต่างๆ ตามปกติขององค์กร และมีการปฏิบัติตามจริงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ดังนั้นองค์กรต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ครอบคลุมทุกกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้เกิดการตอบสนองความเสี่ยงหรือการจัดการความเสี่ยงได้อย่างรวดเร็ว ทันการณ์

๖.๒ การติดตามประเมินผลเป็นรายครั้ง คือ การติดตามประเมินผลครั้งคราวตามระยะเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้ทราบถึงความเพียงพอ เหมาะสม และประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยง ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งตามที่กำหนดไว้ ขอบเขตและความถี่ในการประเมินขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการติดตามประเมินผลเป็นรายครั้งสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๖.๒.๑ การติดตามประเมินผลด้วยตนเอง เป็นกระบวนการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงด้วยการกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) หรือผู้มีความชำนาญงาน กระบวนการ หรือกิจกรรมนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยกำหนดให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานหรือผู้มีความเชี่ยวชาญนั้นๆ ร่วมกันติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยง และค้นหาความเสี่ยงประเมินความเสี่ยงของงาน กระบวนการ หรือกิจกรรม ในความรับผิดชอบเพื่อพิจารณาหาแนวทางในการตอบสนองความเสี่ยงให้มีความเหมาะสม และประสิทธิภาพมากขึ้น

๖.๒.๒ การติดตามประเมินผลอย่างเป็นอิสระ เป็นกระบวนการติดตามประเมินผลโดยผู้ที่ไม่มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานตามงาน กระบวนการ และกิจกรรมนั้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการติดตามประเมินผลจะเป็นไปตามความเป็นจริง ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่มีอคติ การติดตาม

ประเมินผลอย่างอิสระอาจกระทำโดยผู้ตรวจสอบจากภายในและภายนอก และ/หรือที่ปรึกษาภายนอก ตลอดจนคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่ตั้งขึ้นอย่างเป็นอิสระเพื่อให้การติดตามประเมินผลเป็นไปอย่างเที่ยงธรรมมากขึ้น การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นอิสระควรจะเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตามประเมินผลด้วยตนเอง

การติดตามผลเพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเป็นระบบเหมาะสม และมีการนำไปปฏิบัติจริง

การประเมินผลเพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าองค์กรมีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิผล การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) ด้วยมาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องปรับปรุงหรือหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้ห้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ จนกลายเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงานขององค์กร

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัยได้กำหนดรอบระยะเวลาในการติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยง ปีละ ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม

ครั้งที่ ๒ ติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน

วิธีดำเนินการรายงานผลการติดตามและประเมินผลความเสี่ยง

๑. ให้คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กอง นำข้อมูลที่ได้ตามแบบ บส. ๓ รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงมาดำเนินการรายงานผลตามหัวเวลาและแบบรายงานที่คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลบึงวิชัยกำหนด แล้วส่งผลการติดตามและประเมินผลความเสี่ยงของทุกสำนัก/กอง ให้สำนักปลัดภายในเวลาที่กำหนดรายละเอียดตามแบบดังนี้

-แบบ บส.๔ รายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง ใช้สำหรับการรายงานและติดตามผล ครั้งที่ ๑ (รอบ ๖ เดือน) พร้อมทั้งอธิบายผลลัพธ์การดำเนินการจัดการความเสี่ยง เอกสาร/หลักฐาน ในการดำเนินการจัดการความเสี่ยง ร้อยละความคืบหน้า และปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้ทุกสำนัก/กอง ส่งแบบให้กองยุทธศาสตร์และงบประมาณให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

-แบบ บส. ๕ รายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง ใช้สำหรับการรายงานและติดตามผล ครั้งที่ ๒ (รอบ ๑๒ เดือน) พร้อมทั้งอธิบายการเปลี่ยนแปลงระดับความเสี่ยง ความเสี่ยงคงเหลือ/เกิดขึ้นใหม่ แนวทาง/มาตรการจัดการ/ความเสี่ยง/วิธีการดำเนินการสำหรับปีถัดไปโดยให้ ทุกสำนัก/กอง ส่งแบบให้สำนักปลัดเทศบาลตำบลบึงวิชัย ให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายนของทุกปี

โดยการติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยงตามแผนการบริหารความเสี่ยงตามแผนการบริหารความเสี่ยง โดยวิเคราะห์และประเมินผลการจัดการความเสี่ยงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารความเสี่ยงว่าดำเนินการแล้วเสร็จตามกำหนด มีความเพียงพอ มีประสิทธิผลหรือไม่ หากองค์กรพบว่าได้ดำเนินการจัดการความเสี่ยงแล้วแต่ความเสี่ยงที่ไม่อาจยอมรับได้เหลืออยู่ ควรพิจารณาต่อไปว่า เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับใด และจะมีวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไร จากนั้นจึงเสนอต่อผู้บริหารเพื่อทราบและพิจารณาสั่งการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงจะเกิดผลสำเร็จได้ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหารทุกระดับ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑
แบบฟอร์มที่ใช้ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

แบบฟอร์มที่ใช้ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ระดับส่วนงานย่อย ประกอบด้วย

- ตัวอย่างแบบวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง
- แบบ บส. ๑ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา
- แบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง
- แบบ บส. ๓ รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง
- แบบ บส. ๔ รายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง
- แบบ บส. ๕ รายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

ระดับองค์กร ประกอบด้วย

- แบบ บส. ๑ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา
- แบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง
- แบบ บส. ๓ รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง
- แบบ บส. ๔ รายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง
- แบบ บส. ๕ รายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

แบบ บส. ๑ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

แบบ บส. ๑

ชื่อหน่วยงาน
กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

รหัสความเสี่ยง	ยุทธศาสตร์ที่รับผิดชอบ	โครงการ/กิจกรรม/ภารกิจที่สำคัญ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย

ลายมือชื่อ.....
ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบ บส. ๒ การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง

แบบ บส. ๒

ชื่อหน่วยงาน.....
 การวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

รหัส ความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ผู้รับผิดชอบ	ความเสี่ยง	ประเภท ความเสี่ยง	คะแนน โอกาส	คะแนน ผลกระทบ	คะแนนระดับ ความเสี่ยง (๙) x (๑๐)	วิธีการตอบสนอง ความเสี่ยง
									☐ กำจัดความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง ☐ ควบคุมความเสี่ยง ☐ ถ่ายโอนความเสี่ยง

ลายมือชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบ บส. ๓ รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อหน่วยงาน

แบบ บส. ๓

รายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

รหัส ความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนอง ความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	วิธีการจัดการความเสี่ยง	ตัวชี้วัด	ระยะเวลา ดำเนินการ	วิธีการติดตาม และการรายงาน

ลายมือชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบ บส. ๔ รายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง

แบบ บส. ๔

ชื่อหน่วยงาน

รายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ.

☐ รอบ ๖ เดือน☐ รอบ ๑๒ เดือน

รหัส ความเสี่ยง	โครงการ/กิจกรรม/ ภารกิจ อปท. ที่สำคัญ	วิธีการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์การดำเนินการ จัดการความเสี่ยง	เอกสาร/หลักฐาน	ร้อยละ ความ คืบหน้า	ปัญหาอุปสรรค และแนวทาง แก้ไขปัญหา

ลายมือชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบ บส. ๕ รายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

แบบ บส. ๕

ชื่อหน่วยงาน

รายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ.

รหัส ความเสี่ยง	โครงการ/ กิจกรรม	ความเสี่ยง	คะแนนระดับ ความเสี่ยง ก่อนการดำเนินการจัดการ ความเสี่ยง			วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	ผลดำเนินการ จากการจัดการ ความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง ภายหลังการดำเนินการ จัดการความเสี่ยง			การ เปลี่ยนแปลง ระดับ ความ เสี่ยง	ความ เสี่ยง คงเหลือ/ เกิดขึ้น ใหม่	สรุป ความเสี่ยง		แนวทาง/ มาตรการ จัดการ ความ เสี่ยง/ วิธีการ ดำเนินการ สำหรับปัดไป
			โอกาส (๑)	ผล กระทบ (๒)	คะแนน ระดับ ความ เสี่ยง (๓) = (๑) x (๒)			โอกาส (๑)	ผล กระทบ (๒)	คะแนน ระดับ ความ เสี่ยง (๓) = (๑) x (๒)			ควบคุม ได้	ควบคุม ไม่ได้	

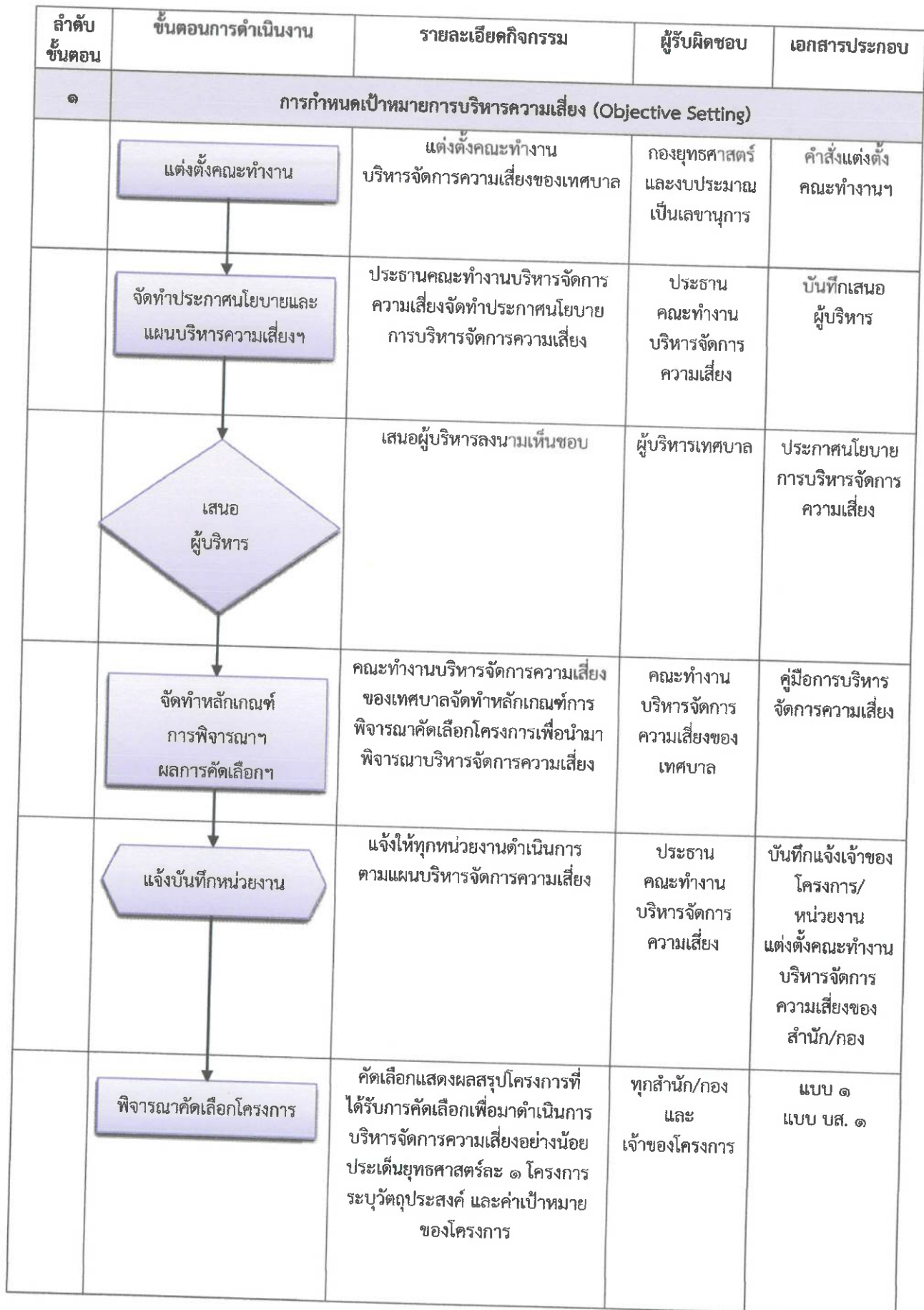
ลายมือชื่อ.....

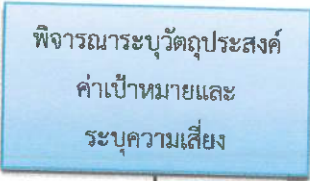
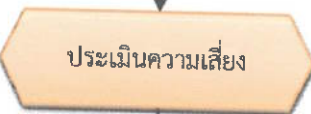
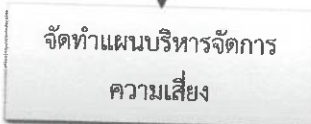
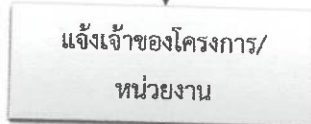
ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ภาคผนวก ๒
ผังการดำเนินงานการบริหารจัดการความเสี่ยง

ผังการดำเนินงานการบริหารจัดการความเสี่ยง

ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารประกอบ
๒	การระบุความเสี่ยงต่างๆ (Event Identification)			
		เจ้าของโครงการ/หน่วยงาน ที่ได้รับการคัดเลือกพิจารณา ระบุดูประสงค์และระบุความเสี่ยง ของโครงการ	ทุกสำนัก/กอง และ เจ้าของโครงการ	แบบ บส. ๒
๓	การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)			
		เจ้าของโครงการ/หน่วยงาน ที่ได้รับการคัดเลือกประเมิน ระดับความเสี่ยงโดยพิจารณาตาม หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับของ โอกาสที่จะเกิดความเสียหายและ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของ โครงการ	แบบ ๒ แบบ บส. ๒
๔	การกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk Response)			
		กำหนดกลยุทธ์สำหรับการจัดการ ความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของ โครงการ	แบบ บส. ๒
๕	กิจกรรมบริหารความเสี่ยง (Control Activities)			
		จัดทำแผนกิจกรรมการบริหาร ความเสี่ยงของโครงการ	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของ โครงการ	แบบ บส. ๓
		เจ้าของโครงการ/หน่วยงานเสนอ เอกสารตามขั้นตอนที่ ๒, ๓ และ ๔ เพื่อให้คณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยงของเทศบาล พิจารณา ตรวจสอบแผนของโครงการฯ และ ดำเนินการตามแผนฯ	ทุกสำนัก/กอง และเจ้าของ โครงการ	แผนบริหารจัดการ ความเสี่ยง ปี
		ประธานคณะกรรมการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของเทศบาล แจ้งให้ เจ้าของโครงการดำเนินการตามแผน และรายงานผลการดำเนินงาน	คณะกรรมการ บริหารจัดการ ความเสี่ยงของ สำนัก/กอง และ เจ้าของโครงการ	บันทึกแจ้ง ทุกสำนัก/กอง และ เจ้าของโครงการ

ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารประกอบ
๖	ข้อมูลและการสื่อสารด้านการบริหารความเสี่ยง (Information and Communication)			
	จัดเผยแพร่ข้อมูล ในช่องทางต่าง ๆ	คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง เผยแพร่ข้อมูล ด้านการบริหารความเสี่ยง	คณะกรรมการ บริหารจัดการ ความเสี่ยงฯ	ข้อมูลและ การสื่อสาร ด้านการบริหาร จัดการความเสี่ยง
๗	การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยงต่าง ๆ (Monitoring)			
	รายงานผลการดำเนินงาน	เจ้าของโครงการรายงานผล การดำเนินงานมายังคณะกรรมการ บริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาล	เจ้าของ โครงการ/ หน่วยงาน	แบบ บส. ๔ แบบ บส. ๕ รายงานผล การดำเนินงาน ตามแผนบริหาร จัดการความเสี่ยง ในรอบ ๖ และ ๑๒ เดือน
	เสนอคณะกรรมการ	เสนอคณะกรรมการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของเทศบาล ติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงาน โครงการฯ	คณะกรรมการ บริหารจัดการ ความเสี่ยงของ สำนัก/กอง	บันทึกแจ้งเจ้าของ หน่วยงาน
	รายงานผลต่อ ผู้บริหาร และผู้กำกับดูแล	รายงานผลการดำเนินงาน ตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง และข้อเสนอแนะ	คณะกรรมการ บริหารจัดการ ความเสี่ยงของ เทศบาล	บันทึกสรุปผลการ ดำเนินงานตาม แผนบริหารจัดการ ความเสี่ยง รอบ ๖ และ ๑๒ เดือน ปี